

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קטו.

עין מושפט
נר מצוה

קנא א ב מ"י פ"ג מהל'
מלוה וזה הל' ה'
סמך לאוין קפח טו"ע
ח"מ ט"ז ע"פ טו'
קנב ד ה מ"י שם
הלכה ז טו"ע שם
ספ"ק ד'
קנב ו ז מ"י שם הלכה א'
ז ע"יין שם כהנא
ובמ"מ טו"ע שם ספ"ק
ד'
קנב ח מ"י שם הלכה ז'
טו"ע שם ספ"ק ז'
קנב ט מ"י שם הל' ג'
ע"יין שם כהנא
ובמ"מ:

רבינו הנגאל

הוא שלא זקן עליו
(במלוה). אבל זקן אינו
רשאי, שני כי תשה ברע
וג'. וזה משה הוא. מתני'.
אלמנה בין ענייה בין
עשירה אין ממשכנין
אותה, שני ולא תחבל בגד
אלמנה. חנו רבנן. [אלמנה
בין ענייה בין עשירה אין
(ממשכנין אותה, דבור ר' א'
יהודה. ר' שמעון אומר,
עשירה ממשכנין אותה).
ענייה ...

מוסף תוספות

א. כיוון שמשכנו פסם
אחת שוב אינו נעשה
מטלטלין אצל בניו. מוס'
הל"ש. ב. דבכל שעה
שהוא תפוס משכנו לא
יוכל לכפור. חנו רבנן. [אלמנה
בין ענייה בין עשירה אין
(ממשכנין אותה, דבור ר'
יהודה. ר' שמעון אומר,
עשירה ממשכנין אותה).
ענייה ...

למה חוזרין וממשכנין. הרי עליו להחזיר לו למחר: שלא סוף
שציעים משמטו. לזהו משכנו צדו והמלוה על המשכון אינו
מושט: ולא יעשה מטלטלין אלל בניו. (י) שלא ימות צדו המשכון
וחוזר לו ויהא מטלטלין אלל בניו: טעמא דהדר משכני. שהיה
צדו כשמת לזה: למה ממשכנין

אלמנה בין שהיא ענייה בין שהיא עשירה אין

ממשכנין אותה. וס"ת אמאי לא
פריך מהכא לשמואל (דמשמע² הא
אחרים ממשכנין וליכא למימר דהאי
אין ממשכנין (ה) דהיינו אין מנתחין
הא אחרים מנתחין דהא לא תחזול
כמיז דמשמע צדיק ומנלן לאסור
ניתוח דמדדנן ליכא למיגזר בשליח
צ"ד גזירה שמה ינכס צדיקו דבשליח
צ"ד ליכא למיגזר מדשרי בעלמא
לנחם ולא גזרינן¹ ואין סברא לגזור
בלאמנה יותר משום דלית זה תרי
לאוין (י) וי"ל דלכך לא פריך מנתחין
דהא משום דליכא למידי אין ממשכנין
אותה משום לאו דלא תחזול הא אחרים
לית זהו והאי לאו לכך עדיפא ליה
למיפדך מצרייתא ור"ש דקאמר גמ'¹
עשירה ממשכנין אותה איכא למימר
נמי דסבר כשמואל וממשכנין היינו
מנתחין לדלידה ענייה קאמר אין
ממשכנין אותה היינו אין מנתחין
דטעמא דלמה משיאה שם רע
בשכנותיה שייך אפילו צינתוס והא
דכסב רחמנא לא תחזול ולא כמיז
לא נתתח היינו קדי לתיב על משכנו
שני לאוין אלל דאי ספר ר"ש
כשמואל ולא שרי בעשירה אלל ניתוח
ות"ק שרי ניתוח בין בעשירה בין
בענייה א"כ מחמיר ר"ש יותר מת"ק
ולשון הברייתא משמע שכל להקל
ולהמיר בעשירה מה שאסר ת"ק לכך
נראה דר"ש לית ליה דשמואל וממיר
למשכן עשירה ושאר בני אדם וה"מ
למפדך שפיר לשמואל מר"ש אלל
דלא איירי ר"ש בנתני' אלל בבריית'
ושפיר פריך מצרייתא אחריתי ועוד
נראה לפרש דלכ"ע¹ לא יתחזול ניתוח
ולא תחזול בגד אלמנה אחא קרא
לאסור זה ניתוח דשרי בעלמא והא
דאפקיה צלשון חבלה ולא צלשון
ניתוח כדי לעבור במשכון שני
לאוין ולהכי לעיל כי אקשינן מינייהו
לשמואל אינטרי' לשניו לעבור שני
לאוין ולא קאמר לאסור ניתוח
משום דהוה קשה ליה אמאי אפקיה
צלשון חבלה ור"ש דאינטרי' לשני

למה חוזרין וממשכנין *שלא תהא שביעית
משמטתו ולא יעשה מטלטלין אצל בניו
טעמא דהדר ומשכניה הא לא הדר ומשכניה
לא אמר רב אדא בר מתנא ולא תרוצי קא
מתרצת לה תריץ הכי וכי מאחר שמוחזרין
למה ממשכנין מעיקרא שלא תהא שביעית
משמטתו ולא יעשה מטלטלין אצל בניו
ת"ר ילא תבא אל ביתו לעבוט עבוטו לביתו
אי אתה נכנס אבל אתה נכנס לביתו של
ערב (ו) וכן הוא אומר² לקח בגדו כי ערב זר
וגו' ואומר³ בני אם ערבת לרעך תקעת לור
כפך נוקשת באמרי פוך נלכדת באמרי פוך
עשה זאת אפוא בני והנצל אם באת בכף
רעך לך התרפם (ו) ורבה רעך כי ממוין יש
לו בידך התר לו פיסת יד ואם לאו הרבה
עליו רעים לצד שני לביתו אי אתה נכנס
י אבל אתה נכנס לשכר כתף לשכר חמר
זקן עליו במלוה ה"ל משאת (מאומה: מתני'
אלמנה בין שהיא ענייה בין שהיא עשירה
אין ממשכנין אותה שנאמר⁴ לא תחזול
אין אלמנה בין שהיא ענייה בין שהיא עשירה אין
ממשכנין אותה דברי ר' יהודה ר"ש אומר עשירה ממשכנין אותה ענייה אין
ממשכנין אותה (י) שאתה חייב להחזיר לה ואתה משיאה שם רע בשכנותיה
למימרא דר' יהודה לא דריש טעמא דקרא ור"ש דריש טעמא דקרא והא
איכא שמעינן להו (ד) תנאי (ו) ולא ירבה לו נשים (ו) יהודה אומר מרבה הוא
ובלברד שלא יהו מסירות את לבו ר"ש אומר אפילו אחת והיא מסירה את
לבו ה"ז לא ישאנה אי"כ מה ת"ל ולא ירבה לו נשים אפילו כאביגדיל
לעולם ר' יהודה לא דריש טעמא דקרא ושאיני הכא דמפרש קרא ולא
ירבה לו נשים ולא יסור מאי טעמא לא ירבה לו נשים משום דלא
יסור ור"ש מכדי בעלמא דרשינן טעמא דקרא לכתוב רחמנא לא
ירבה ולא בעינן לא יסור ואנא ידענא מאי טעמא לא ירבה משום
דלא יסור לא יסור דכתב רחמנא למה לי אפילו אחת ומסירה את
לבו הרי זה לא ישאנה: מתני' יהובל את הריחים עובר משום לא
תעשה וחייב משום שני כלים שנאמר (ו) לא יהובל ריחים ורכב יהוה
ריחים ורכב בלברד אמרו אלל כל דבר שעושין בו אוכל נפש שנאמר
כי נפש הוא חובל: גמ' אמר רב הונא חבל ריחים לוקה שתיים
משום ריחים ומשום כי נפש הוא (ו) חובל ריחים ורכב לוקה שלש משום
ריחים ורכב ומשום כי נפש הוא חובל (ו) רב יהודה אמר חבל ריחים
לוקה אחת ורכב לוקה אחת ריחים ורכב לוקה שתיים כי נפש הוא חובל
לשאר

לאוין לשמואל מ"מ מיסתבר דעיקר קרא אחא לאסור ניתוח דשרי בעלמא ולא ללאו ימירא לחוד והשתא לא קשה לשמואל מידי מפלוגתא דרבי
יהודה ור"ש דהשתא אין ממשכנין אותה היינו אין מנתחין אותה ולהכי לא פריך מיניה דפשיטא דמי היכי דמשנינן לא ימשכנו אלל צב"ד לא
ניתחנו דר"ג איכא לשניו הכא ופי' זה נראה עיקר דאסור גם לשמואל (י) ניתוח אפי' בכלים שעושין בהן אוכל נפש דלפי' קמא דלא אחא לשמואל
אלל ללאו ימירא ולא לאסור ניתוח לא אחי שפיר דלמאן דפליג עליה נראה דבריחים ורכב אסור (א) אפי' ניתוח דכיון דשליח צב"ד צדיקים
אחרים מותר אפילו למשכן (ב) ובריחים ורכב אסור ה"ה אפילו ניתוח דשרי בעלמא אפילו למלוה דאסור בריחים ורכב דמיסתבר לאסור
כל משכונה שמישכן צוה אלל לשמואל שאינו ממיר למשכן לשליח צב"ד צדיקים אחרים אלל ניתוח יש לנו לומר דבריחים ורכב נמי (ו) דוקא
משכון הוא דאסור כמו שכתוב ולא ניתוח (ו) ונמצא לשמואל דמשמע דכל להחמיר מינקל יותר לענין ריחים ורכב שמתיר לנחם ומאן
דפליג עליה אסר כדפרישית: וחי"ב משום ב' בליים. פי' אפילו בהתראה אחת אם חבל צפעס אחת ריחים ורכב והתרו
צו משום לא יחזול ריחים ורכב לוקה שתיים (א) דאי צשתי התראות אפי' ריחים וריחים חייב כדאמר גבי נזיר (מכות דף כא.)
י אמרו לו אל תשמה אל תשמה חייב על כל אחד ואחד ואין לומר לעולם איירי צשתי התראות וקא משמע לן דריחים ורכב אינם כלי אחד
שלא להתחייב אלל עד שיחזול עניהם (א) דא"כ ה"ל למיתני החובל ריחים או רכב בלא (א) תעשה כו' ותו לא אלל ודאי אחא לאשמועינן
דהתראה אחת חייב שתיים וכן משמע בהדיא גמ' דחייב שתיים צדיקים ורכב בהתראה אחת דאמר רב הונא חבל ריחים ורכב
לוקה ג' והיינו בהתראה אחת דאי צשתי התראות לוקה שתיים על הריחים שתיים על הרכב וקא משמע לן דריחים ורכב אינם כלי אחד
שתיים דקמני היינו שתיים ומלקיות ומימה דהיכי לקי והא חשיב לה בגמרא (דף קט.) לאו הניתק לעשה (ו) מדאמר ליה אבי זיל אהדר וכי
תימא דמשה"ה ל"ל להאדורי דכל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני הא אבי גופיה קאמר צפ"ק דתמורה (דף ד.) דאי
עביד מהני ואין לומר דהאי דלקי היינו כגון ששבר הריחים ואת הרכב דשוב אינו ניתק לעשה שאינו יכול להחזיר הריחים ולהכי
לקי כדאמרין צפרק שילוח הקן (חולין דף קמא.) דאם הרג את האם שוב לא חשיב ניתק לעשה ולקי הא ליכא למימר דשאיני הכא כיון
דמפסד

למה חוזרין וממשכנין. הרי עליו להחזיר לו למחר: שלא סוף
שציעים משמטו. לזהו משכנו צדו והמלוה על המשכון אינו
מושט: ולא יעשה מטלטלין אלל בניו. (י) שלא ימות צדו המשכון
וחוזר לו ויהא מטלטלין אלל בניו: טעמא דהדר משכני. שהיה
צדו כשמת לזה: למה ממשכנין

(א) צ"ב קנב: (ב) וינמא
(ג) ב"מ קמ"א מביא
גריסא משאת מאומה
כל מאומה, ע"ש
(ד) מנהרין קמ"ה (ה) ופי'
בשתייהו. וז"ל קמ'
ישנו, (ו) נתקן בקדושין
סמ"ג: (ז) ל"ל דתני עבדך,
(ח) בבתי נוסף, חבל
רכב לוקה שתיים משום
רכב ומשום כי נפש הוא
חובל. וכ"ל רש"י
(ט) בס' א"א שם: (י) ולפי'
קמ"ג: (יא) רש"י ל"ל לפלו
עומת ככלים וכו',

תורה אור השלם

1 כי תשה ברעך משאת
מאוקה לא תבא אל
ביתו לעבוט עבוטו:
דברים ד'
2 לקח בגדו כי ערב זר
וקעד נקרהו חבלהו:
משלי כ טו
3 בני אם ערבת לרעך
תקעת לור כפך: נוקשת
אלמנה: פוך נלכדת
באמרי פוך: עשה זאת
אפוא בני והנצל כי באת
בכף רעך לך התרפם
דברים ז' ו'
4 לא תשה במשפט בגד
יתום ולא תחבל בגד
אלמנה: דברים כ' ו'
5 ולא ירבה לו נשים
ולא יסור לבגד וכסף
וקנה לא ירבה לו מאר:
דברים ז' ו'
6 לא יחבל ריחים ורכב
כי נפש הוא חבל:
דברים כ' ו'

הנהגות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלמנה וכו'
אין ממשכנין היינו כלי
ואת ר' נמק:

מוסף רש"י

בני אם ערבת לרעך
תקעת לור כפך. ששלי
זר לעבד נמנון, או אם
נוקשת באמרי פוך.
שקטתו צדיקים, ע"כ
זאת והנצל, כי באת בכף
התפוס. רעך וספק ממון. לך
מוקש אמרי פוך, אם
הקטטו, רחב ריעך.
הרבה רעים לנפש ימנו
מחלה, רעך כנחל דקשה
מלא כמיז לפי שהוא לשון
רעים (ינמא טו). עשירה
ממשכנין אותה. לפי
שאינו צריכה לזנוח כספי
להחזיר לה צללה (סנהדרין
כא). שאתה חייב
להחזיר לה. דטעמא מאי
אמר רחמנא לא תחזול בגד
אלמנה. מפני שאמה צריך
להחזיר לה בעוטה לעבד
ומתן כן שאמה יולל ונכנס
ממך אללה, שחיות למשכן
ועבית להחזיר, אמה
משיאה שם רע בשכנותיה
(קדושין טו). או: משיאה
שם רע, שמתקן ליתקן
שחיות ועבית (סנהדרין
כא).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קמ"ז.

עין מושפט
נר מצוה

קב"ה א מ"ה פ"ח מהל'
קב"ה א מ"ה פ"ח מהל'
קב"ה ב מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה ג מ"ה פ"ח מהל'
ש"ס ע"מ ח:
קב"ה ד מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה ה מ"ה פ"ח מהל'
טו"ש ע"מ ט:
קב"ה ו מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה ז מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה ח מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה ט מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:
קב"ה י מ"ה פ"ח מהל'
מלוא וזה ה"ל ג
וע"ן בהשגות ומבני
משה סג"ל לז"ק קפ"ה
טו"ש ע"מ ס"מ ק"ט ע"פ
י:

לכ"ה אין לוקין אחי ומבושל בחמי טבירא מדקאמר אל"ה כי אם
זלי אש למאי אמת וכ"ש לאצ"י דלמיר אין לוקין על לאו שבכללות
ומוקי כי אם זלי אש לכדמניא ומכאן קשה על פירוש הקונט' דפי'
בפרק כל שעה (פסחים דף מה). דההיא בריתא דקמי' נא ובשל אמרתי
לך ולא חי אמת דמני' אין לוקין על לאו
שבכללות ועוד דמיקשי מיניה לרבא
דלמיר לוקין ועוד פירש בקונט' אה"ל
דקאמר התם תרמי' הוא דל"ה לך
לאצ"י דלמיר אין לוקין על לאו
שבכללות מל"ה מיהא לך פירש על
נא אינו לוקה שמים משום נא ומשום
כי אם זלי אש אבל במילתא אחריתי
דל"ה שייך אל"ה כי אם זלי אש כגון
חי ומבושל בחמי טבירא לוקה והשתא
נרצין דבריו כסותרין זו אש זו
דהשתא בריתא לא אמתא אפילו
כאצ"י לך נראה דבריתא אמתא
לכ"ע ולא לך זשום ענין אחי
ומבושל בחמי טבירא דכפריתא לעיל
והא דקאמר מל"ה מיהא לך מפרש
ר"ת תרמי' לא לך זשום אמתו כי
משום נא ומשום כי אם זלי אש
אינו עובר אל"ה משום נא וכן במבושל
אבל היכא דל"ה התירו זו אל"ה משום כי
אם זלי אש כשאוכל נא ומבושל לוקה:
וצמיר ש"ר פרות חורשות עם
ז' פרות חורשות עם
זמדם ואין נראה לר"י דכפרות לא
מיירי: **ותניא** אידך. לפי מה
שפירש בקונטרס דמקמייתא ליכא
לאוכוחי קשה לר"י דא"כ^א מבתייתא
נמי ליכא להוכיח דאיכא למימר של"ה
בא ללמד ב' אל"ה שחייב על זה בעצמו
ועל זה בעצמו אבל לא (א) לחייב של"ה
ועוד דמקמייתא^א ליכא לאוכוחי שפיר
דכרז ע"ה דלרז הונא אי חייב
שמים ע"כ חייב של"ה דבין דיליף
מריחים ורכב ליתן בהן ללא של
ריחים ורכב ולכך חייב שמים אחת
משום ריחים ואחת משום רכב א"כ
חייב נמי מלקות שלישי משום כי נפש
הוא חובל ואף לא לליף ליתן בהן ללא
של ריחים אלא ללא של כי נפש
הוא חובל לחודי' א"כ^ב לא יחייב אל"ה
אחת דמכי נפש הוא חובל לא מיחייב
בל"ה וכן גרס ר"ח:

יתירא הוא כיון דיתירא הוא שדייה אריחים
ורכב אבל הכא כי אם צלי אש לאו יתירא
הוא דמבעי ליה לכדמניא^א בשעה שישנו
בקום אכול צלי ישנו יבבל תאכל נא בשעה
שאינו בקום אכול צלי אינו בבל תאכל נא
תניא כוותיה דרב יהודה דחבל זוג של ספרים
וצמיר של פרות חייב^א שתים זה בעצמו וזה
בעצמו אינו חייב אלא אחת ותניא אידך
חבל זוג של ספרים וצמד של פרות יכול לא
יהא חייב אלא אחת ת"ל^א לא יחבול ריחים
ורכב מה ריחים ורכב שהן מיוחדין שני כלים
ועושי' מלאכה אחת וריחב על זה בפני עצמו
ועל זה בפני עצמו אף כל דברים שהן שני
כלים מיוחדים ועושי' מלאכה אחת חייב על
זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו ההוא
גברא דחבל סכינא דאשכבתא מחבריה
אתא לקמיה דאביי נא"ל ויל אהדריה דהוי ליה
כלי שעושים בו אוכל נפש ותא קום בדינא
עלה רבא אמר דלא צריך למוקם בדינא עלה
ויכול למעון עד כדי דמיהן ואביי לית ליה
ההיא סברא מאי שנא^א מהנהו עיני דאבלי
הושלא בנהדרעא והתא מרא דהושלא ותפס
להו וקא טעין טובא ואמר אבוה דשמואל
יכול למעון עד כדי דמיהן התם לאו מירי
דעבדא לאושולי ולאוגורי הוא הכא מירי
דעבדא לאושולי ולאוגורי הוא השלח רב
הונא בר אבין ידברים העשויוין להשאל רב
ולהשכיר ואמר לקוחין הן בירי אינו נאמן
ורבא לית ליה האי סברא^ב והוא רבא יאפיק
זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא מיתמי
דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר אמר
לך רבא^א האי נמי כיון דמיפגמא קפדי
אינשי ולא מושלי:

יתירא הוא. ללאו משום שאר דברים וכיון דיתירא הוא ללאו
וכתביה סתמא שדייה נמי אריחים ורכב שאין לך להוליאם
משמע כי נפש הוא חובל על כרחך. אבל הכא כי אם זלי אש
לאו לאוהרה אמת לאוספי' לאו יתירא אלא כדמניא ומני' נא
ומבושל משמע זלי שאינו עובר בנא
ומבושל ביום אל"ה בלילה: ה"ג סניא
ונוסיה דרב יהודה חנל זוג וכו'
וסניא אידך וכו'. ולא גרסינן תיבא
אידך דמתרבייהו ממני' מתוך סיעתא
ולא מתא' מינייהו דלי משום
דקמי' חייב ז' ולא ג' הא אפילו
רב הונא מודה דמיהא תמי' הא
הני לא תמידי ומכי נפש הוא חובל
הוא דנפיק דלכל חד קאי כי נפש
אל"ה מתרבייהו ממני' מיתוקמא
לסיעתא לרב יהודה: חנל זוג של
ספרים. מספרים של ספרים והן של
פרקים וכל חד כלי צאפי נפשיה
ועושי' המלאכה זין שניהם כריחים
ורכב: חייב שמים. משום כי נפש
על כל אחד אש"פ שניהן לריחין
למלאכה אחת. וכן נמד של פרות
חבל ז' פרות חורשות עם למדן
דהיינו נמי כלי אוכל נפש ונראה
צעני' שהעול שלהן של פרקים הוא:
וסניא אידך. דיליף להו מריחים ורכב
דליעקא שאר דברים לריחים ורכב
בחד קרא מה ריחים ורכב וכו':
וחייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו.
שהרי פירשן המכוב לברר אזוהיה
וכל אחד לעצמו: אף כל וכו'.
לקמיר להו מריחים ורכב ש"מ
בריים ורכב חייב נמי שמים קאמר
ולא של"ה והיינו כרב יהודה. וא"ת
ממני' קמייתא לנלאי איימיה ה"ג
שמעי' לה מבתייתא אי מבתייתא
חייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו
קאמר דלא צולין בתר מלאכה אל"ה
בחד כליס ולעולם של"ה מלקיות אחת
משום רכב ואחת משום ריחים ואחת
משום כי נפש דקאי אחריייהו ולהכי
צמעינן קמייתא דקמי' זה כהדיא
חייב (א) שמים: סניא דאשכבתא.
של בית המטבחים שמקצבים זו בשר:
וסא קום דינא. תבעהו לדין על
חובך אם מודה לך או אם יש עדים שישלם ואלו לא ישבע שבועת
היסת: **רבא אמר**. כיון דמשכניה ואין עדים שמשכנו היה יכול
לטעון לקוחה היא צדי' לא לריך למיקם דינא עליה קנהה
ליה משכון ליבעט וליעול עד כדי דמיו: **חושבין** קלופים:
לאו מידי הוא דעביד לאושולי וכו'. שאין אדם משכיר ומשאל עדים
שלו הלכך יכול לטעון לקוחין הן צדי' היכא דאין עדים שאספס
מנשוחם של צעליהן: **ווגא דסרבלא**. מספרים שגוזזין בהן למיר:
אפילו מיסמי. שהצילו הצעלים עדים שהיו והן טוענין שהאללנו
לאצ"יה של אלו ואפקיהו רבא מינייהו משום דברים העשויוין להשאל
ולהשכיר. ואם איתא דיכול לטעון לקוח הוא צדי' יתמי כי לא טענו
נמי אכן טענין להו:

הדרן עלך המקבל

אפילו ברמים ורכב אל"ה אמת ע"כ נראה לר"י דגרס תניא אידך
בל"ה וכן גרס ר"ח:
כלים שעושיין בהם אוכל נפש. נראה לר"י דוקא כלים אבל
אוכלים עממן מותר לחבול:
והא רבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא בו. ומינה דהכא
משמע (א) מטעם דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד
אינו נאמן לומר לקוחין הן צדי' ובפרק כל הנשבעים (שבועות דף מו);
גזי ראוהו שהטעין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן
קאמר ולא אמרן אל"ה צבעה בהים שאינו עשוי למכור וליו ולכיס שאין
דרך להטעין וצאינשי דלא צניע אבל ליכא כל הני נאמן ולא
אמרן אל"ה דברים העשויוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו
דברים העשויוין להשאל ולהשכיר צניע כל הני ונראה לר"ת
כגרסת הספרים ישנים וכן ר"ח וצנולוה לא אמרן אל"ה דברים
שאין עשוין להשאל ולהשכיר אבל עשוין אכן נאמן אפילו ליכא
עבדיא, ושלי' ר' חנינא בן אבין דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר ואמי' לקוחין הן בירי אינו נאמן. (ז) ואקטין ורבא לית
ליה האי סברא, והא עבד עורבא ואפיק וזו דרבלי וספרא דאגרתא מיתמי ואהדריהו למריהו. משום דבריים
העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

בשעה שאינו בקום
אכול צלי. דל"ה לו הימר
אילתא ללי (מנעיהו) אינו
דין שטע בלא דלא תאכל
נא (פסחים מה). דאבלי
הושלא. שמים קלופים.
שנכנס בשדה ודלו אחת
מנהיה השטוחה עם למעם,
וקי"ל שן מועדת הלא לעולם
וכי הוא ברחוב היצוק מוק
שם משלמת ואין עדים
למעון עד כדי דמיהן. מעט זה
הכנה ועטן בעל שעה כי
הדינה אכלו יומת מדי
דמיון של עדים הללו
(רשב"ש ב"ב לו). יכול
לעטין עד כדי דמיהן.
של עדים. מי' מנו דיכול
למימר בעל שדה לקוחין
הן צדי' דהא תפס בהו
ומיטין. כי קאמר נמי כך
וכן אכלו מיתמי. וקי"ל האי
מיתמי צענייה. אבל נטפי
מדי דמיון ללא מנו לא
מיתמי אל"ה בעדים (שם).
זוגי דסרבלא. מספרים
של סוכות בעדים (שבועות
מ). מיתמי. שהיה
המוכר עדים שן עלו ואמר
שהשאל אצ"י היממים.
ומלפניהו רבא מיתמי.
ש"מ דסרבלא לאו הו
אזוהיה קמן ואמר לקוחין
הן צדי' אית נאמן שבעיה.
דאי מיתמי און היצוק טענין
בעיל יתמי אזויה קום
ממן. ודוקא פרי דאגרתא.
שאין אדם עשוי לנחור בהם
מדי. אבל שאר ספרים אין
עשוין להשאל ולהשכיר.
לפי שהמלקין, כמו
שענין (ב"מ טו); במל"ה
ספרים לא ילמד בהן
למלטהו ולא קרא את
עמו, ויכול לומר לקוחין הן
צדי' ואין לריך לנכוח שטר
מכירה אל"ה לוחתא דמילתא
של"ה וצדק טענע. וכן
קדמוי' מתי' לזכר הלו' (שם).
עלך הדרן עלך המקבל

הדרן עלך המקבל
אפילו ברמים ורכב אל"ה אמת ע"כ נראה לר"י דגרס תניא אידך
בל"ה וכן גרס ר"ח:
כלים שעושיין בהם אוכל נפש. נראה לר"י דוקא כלים אבל
אוכלים עממן מותר לחבול:
והא רבא אפיק זוגא דסרבלא וספרא דאגרתא בו. ומינה דהכא
משמע (א) מטעם דעשוין להשאל ולהשכיר לחוד
אינו נאמן לומר לקוחין הן צדי' ובפרק כל הנשבעים (שבועות דף מו);
גזי ראוהו שהטעין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן אינו נאמן
קאמר ולא אמרן אל"ה צבעה בהים שאינו עשוי למכור וליו ולכיס שאין
דרך להטעין וצאינשי דלא צניע אבל ליכא כל הני נאמן ולא
אמרן אל"ה דברים העשויוין להשאל ולהשכיר משמע אפילו
דברים העשויוין להשאל ולהשכיר צניע כל הני ונראה לר"ת
כגרסת הספרים ישנים וכן ר"ח וצנולוה לא אמרן אל"ה דברים
שאין עשוין להשאל ולהשכיר אבל עשוין אכן נאמן אפילו ליכא
עבדיא, ושלי' ר' חנינא בן אבין דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר ואמי' לקוחין הן בירי אינו נאמן. (ז) ואקטין ורבא לית
ליה האי סברא, והא עבד עורבא ואפיק וזו דרבלי וספרא דאגרתא מיתמי ואהדריהו למריהו. משום דבריים
העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

הנהרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף כל וכו'
חייב שמים: (א) תוס'
ד"ה ומתנו וכו' אבל לא
שלא לחייב: (א) ד"ה והא
וכי' דמטעם: (ז) בא"ד
רגיל להשאל לאוהו שהם
צדי':

גליון הש"ס

הר"ה הוא רבא. ומינה
למד' במ"ה ע"ד דף ע"א
מ"ה זה:

רבינו הגנאל

(חייב על זה בעצמו ועל זה)
בעצמו. וקומא לן דכל
היכא דפליגי תרי אמוראי
ותניא (ב) וזהו מיתמי. היל'
כוותיה. התא דחבל סכינא
דאשכבתא מחבריה. ימי מי
שגורא דאשכבתא, הוא
הסכין של אשכב שמקצע
(בו ה) גערוח'ו. ויש
שגורא דאשכבתא, והיא
החולפה ששן וחטין בה,
הפוגמת פוסלתה
מלשטות. ומכאן מילתא,
דמפריק. כיון דמפגמא
לא משלי אינשי. וכן אבי
וחייבה לאוהויה משום
שהיא דבר שעושיין בה
אוכל נפש. (חא) קום
בדינא בהדיה. רבא אמ'
מינו דאן בעי אמי לקוחה
היא בירי, כי אמ' משכון
היא בירי, עד כדי דמיון
שעניה טענא. ואקטין
על אבי ומאי שנא מהנהו
עזי דאכלן חושלא. פיר',
פירי חשלאשא שעדיין לא
הוקפו לורי, וכי
(דניאל ב) מ) מהרדק חושל.
אתא מרי חושלא אשכב
הנחו עזי בארעיה ואחזיק
בהו, וטעין שאכלו הרבה,
וקיפא לן דשן בשרות
הניקו נוק של"ה. ואמי'
אבוה דשמואל כי כדי
דמיון שעניה טענא,
ואפעל גב דליכא שהרי,
מינו דאן בעי אמי לקוחין
הן בירי, כי אמ' דאכלי עד
כדי דמיון נאמן. הני מילי
בדליכא שהרי, אבל או הוו
ליה שהרי הוו שקיל לכל
לאגורה

מה העליה דשן מועדת היא. ופריק אבין' עזי לא שאן'לי ולא גורי, אבל סכינא דאשכבתא (לה ולא א) לאגורה
עבדיא, ושלי' ר' חנינא בן אבין דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר ואמי' לקוחין הן בירי אינו נאמן. (ז) ואקטין ורבא לית
ליה האי סברא, והא עבד עורבא ואפיק וזו דרבלי וספרא דאגרתא מיתמי ואהדריהו למריהו. משום דבריים
העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

מה העליה דשן מועדת היא. ופריק אבין' עזי לא שאן'לי ולא גורי, אבל סכינא דאשכבתא (לה ולא א) לאגורה
עבדיא, ושלי' ר' חנינא בן אבין דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר ואמי' לקוחין הן בירי אינו נאמן. (ז) ואקטין ורבא לית
ליה האי סברא, והא עבד עורבא ואפיק וזו דרבלי וספרא דאגרתא מיתמי ואהדריהו למריהו. משום דבריים
העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

מה העליה דשן מועדת היא. ופריק אבין' עזי לא שאן'לי ולא גורי, אבל סכינא דאשכבתא (לה ולא א) לאגורה
עבדיא, ושלי' ר' חנינא בן אבין דבריים העשויוין להשאל ולהשכיר ואמי' לקוחין הן בירי אינו נאמן. (ז) ואקטין ורבא לית
ליה האי סברא, והא עבד עורבא ואפיק וזו דרבלי וספרא דאגרתא מיתמי ואהדריהו למריהו. משום דבריים
העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

מוסף תוספות

א. מהאי טעמא. תוס'
הר"ה. ב. שאר דברים
מריחים ורכב. תוס' הר"ה.
ג. כבריחים, כמו שהיינו
אומרים לא לאו בריחא
קמייתא. תוס' הר"ה.
ד. (וספקו הו' הי' ק' אם ל'
נתיב נכנס. אב"ל
I. לחוד. תוס' הר"ה.
ה. אפילו חבל מלא כלים
שעושיין בהו אוכל נפש בהתראה אחת. תוס' הר"ה. 1. ומכל חד לחודיה סיעתא. תוס' הר"ה. 2. גרס רב האי גאון בשריים
וכן גרס. תוס' ז"ב ע"ב

א. מהאי טעמא. תוס'
הר"ה. ב. שאר דברים
מריחים ורכב. תוס' הר"ה.
ג. כבריחים, כמו שהיינו
אומרים לא לאו בריחא
קמייתא. תוס' הר"ה.
ד. (וספקו הו' הי' ק' אם ל'
נתיב נכנס. אב"ל
I. לחוד. תוס' הר"ה.
ה. אפילו חבל מלא כלים
שעושיין בהו אוכל נפש בהתראה אחת. תוס' הר"ה. 1. ומכל חד לחודיה סיעתא. תוס' הר"ה. 2. גרס רב האי גאון בשריים
וכן גרס. תוס' ז"ב ע"ב

א. מהאי טעמא. תוס'
הר"ה. ב. שאר דברים
מריחים ורכב. תוס' הר"ה.
ג. כבריחים, כמו שהיינו
אומרים לא לאו בריחא
קמייתא. תוס' הר"ה.
ד. (וספקו הו' הי' ק' אם ל'
נתיב נכנס. אב"ל
I. לחוד. תוס' הר"ה.
ה. אפילו חבל מלא כלים
שעושיין בהו אוכל נפש בהתראה אחת. תוס' הר"ה. 1. ומכל חד לחודיה סיעתא. תוס' הר"ה. 2. גרס רב האי גאון בשריים
וכן גרס. תוס' ז"ב ע"ב

א. מהאי טעמא. תוס'
הר"ה. ב. שאר דברים
מריחים ורכב. תוס' הר"ה.
ג. כבריחים, כמו שהיינו
אומרים לא לאו בריחא
קמייתא. תוס' הר"ה.
ד. (וספקו הו' הי' ק' אם ל'
נתיב נכנס. אב"ל
I. לחוד. תוס' הר"ה.
ה. אפילו חבל מלא כלים
שעושיין בהו אוכל נפש בהתראה אחת. תוס' הר"ה. 1. ומכל חד לחודיה סיעתא. תוס' הר"ה. 2. גרס רב האי גאון בשריים
וכן גרס. תוס' ז"ב ע"ב

(א) וכל עלו אומנן של אומנן דים ככלים שטענים בהם אוכל נפש. (ב) ז"ל תוס'. (ג) ז"ל תוס'. (ד) צ"ל ולאגורה. (ה) צ"ל וזהו טעם שאין לך להוליאם וכיון דיתירא הוא ללאו ומכאן שדייה נמי אריחים ורכב שאין לך להוליאם משמע כי נפש הוא חובל על כרחך. אבל הכא כי אם זלי אש לאו לאוהרה אמת לאוספי' לאו יתירא אלא כדמניא ומני' נא ומבושל משמע זלי שאינו עובר בנא ומבושל ביום אל"ה בלילה: ה"ג סניא ונוסיה דרב יהודה חנל זוג וכו' וסניא אידך וכו'. ולא גרסינן תיבא אידך דמתרבייהו ממני' מתוך סיעתא ולא מתא' מינייהו דלי משום דקמי' חייב ז' ולא ג' הא אפילו רב הונא מודה דמיהא תמי' הא הני לא תמידי ומכי נפש הוא חובל הוא דנפיק דלכל חד קאי כי נפש אל"ה מתרבייהו ממני' מיתוקמא לסיעתא לרב יהודה: חנל זוג של ספרים. מספרים של ספרים והן של פרקים וכל חד כלי צאפי נפשיה ועושי' המלאכה זין שניהם כריחים ורכב: חייב שמים. משום כי נפש על כל אחד אש"פ שניהן לריחין למלאכה אחת. וכן נמד של פרות חבל ז' פרות חורשות עם למדן דהיינו נמי כלי אוכל נפש ונראה צעני' שהעול שלהן של פרקים הוא: וסניא אידך. דיליף להו מריחים ורכב דליעקא שאר דברים לריחים ורכב בחד קרא מה ריחים ורכב וכו': וחיוב על זה בעצמו ועל זה בעצמו. שהרי פירשן המכוב לברר אזוהיה וכל אחד לעצמו: אף כל וכו'. לקמיר להו מריחים ורכב ש"מ בריים ורכב חייב נמי שמים קאמר ולא של"ה והיינו כרב יהודה. וא"ת ממני' קמייתא לנלאי איימיה ה"ג שמעי' לה מבתייתא אי מבתייתא חייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו קאמר דלא צולין בתר מלאכה אל"ה בחד כליס ולעולם של"ה מלקיות אחת משום רכב ואחת משום ריחים ואחת משום כי נפש דקאי אחריייהו ולהכי צמעינן קמייתא דקמי' זה כהדיא חייב (א) שמים: סניא דאשכבתא. של בית המטבחים שמקצבים זו בשר: וסא קום דינא. תבעהו לדין על חובך אם מודה לך או אם יש עדים שישלם ואלו לא ישבע שבועת היסת: רבא אמר. כיון דמשכניה ואין עדים שמשכנו היה יכול לטעון לקוחה היא צדי' לא לריך למיקם דינא עליה קנהה ליה משכון ליבעט וליעול עד כדי דמיו: חושבין קלופים: לאו מידי הוא דעביד לאושולי וכו'. שאין אדם משכיר ומשאל עדים שלו הלכך יכול לטעון לקוחין הן צדי' היכא דאין עדים שאספס מנשוחם של צעליהן: ווגא דסרבלא. מספרים שגוזזין בהן למיר: אפילו מיסמי. שהצילו הצעלים עדים שהיו והן טוענין שהאללנו לאצ"יה של אלו ואפקיהו רבא מינייהו משום דברים העשויוין להשאל ולהשכיר. ואם איתא דיכול לטעון לקוח הוא צדי' יתמי כי לא טענו נמי אכן טענין להו: הדרן עלך המקבל

העשויוין להשאל ולהשכיר, ואמי' אילו היה אברוקן קיים וטען שקיתים אינו נאמן. גם ירושלי' שטעונים שמוריינו קאמא אין בטענתם ממש. קשיא דרב' (ז) אר"ב. ופרקינן האי סכינא כיון דמיפגמא, ואו מיפגמא מופסלא, קפדי אינשי ולא מושלי, ואינה דברים העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו

העשויוין להשאל ולהשכיר, ואמי' אילו היה אברוקן קיים וטען שקיתים אינו נאמן. גם ירושלי' שטעונים שמוריינו קאמא אין בטענתם ממש. קשיא דרב' (ז) אר"ב. ופרקינן האי סכינא כיון דמיפגמא, ואו מיפגמא מופסלא, קפדי אינשי ולא מושלי, ואינה דברים העשויוין להשאל ולהשכיר. וקומא לן כרבא והירוציה. הדרן עלך המקבל שהו מחבירו